

Kas jāprot latviešu valodas prasmes augstākajā līmenī?*

C 1 – augstākā līmeņa pirmā pakāpe

LASĪTPRASME

- ◆ Saprot tematiski un žanriski dažādus apjomīgus un sarežģītus tekstus. Tematiski svešākos un sarežģītākos tekstos atsevišķas teksta daļas nepieciešams pārlasīt.
- ◆ Prot atrast tekstā nozīmīgāko informāciju, detaļas, izklāstītās problēmas, kā arī izmantot lasīto informāciju vispārinājumiem un secinājumiem.
- ◆ Lasītajā tekstā uztver un izprot netieši paustu domu un zemtekstus.

KLAUSĪŠANĀS PRASME

- ◆ Spēj bez grūtībām uztvert un saprast jebkura veida runu – intervijas, diskusijas, lekcijas u.c.
- ◆ Izprot dzirdētā teksta saturu pilnībā, var noteikt tā stilu un runātāju attieksmi.
- ◆ Saprot izvērstu runu par sarežģītiem un abstraktiem tematiem. Klausoties šādus tekstus, atsevišķas detaļas vai nozīmes nianse pilnībā neizprot un nepieciešams tekstu dzirdēt atkārtoti.
- ◆ Spēj dzirdēto izmantot analīzei un secinājumiem.

RAKSTĪTPRASME

- ◆ Prot uzrakstīt dažāda veida tekstus atšķirīgiem saziņas mērķiem (informācijas sniegšanai, saņemšanai, domu apmaiņai u.c.) gan lietišķajā, gan personiskajā sarakstē.
- ◆ Prot raksturot, salīdzināt, argumentēt un paust savas izjūtas.
- ◆ Spēj mērķtiecīgi un precīzi pierakstīt dzirdēto informāciju vai veikt piezīmes par lasīto.
- ◆ Prot uzrakstīt loģisku, motivētu, labi strukturētu tekstu, izmantojot dažādas uzbūves teikumus.
- ◆ Vārdu krājums nodrošina veiksmīgu, situācijai atbilstīgu rakstveida komunikāciju.
- ◆ Rakstot ievēro pareizrakstības un interpunkcijas likumus. Prot izmantot dažādus vārddarināšanas paņēmienus. Sarežģītākās gramatiskās konstrukcijās var pieļaut nebūtiskas kļūdas.

RUNĀTPRASME

- ◆ Spēj sarunāties par dažādiem tematiem. Atsevišķos gadījumos, runājot par sarežģītiem un abstraktiem tematiem, nepieciešamas pauzes domas formulēšanai.
- ◆ Spēj runāt brīvi bez iepriekšējas sagatavošanās.
- ◆ Spēj skaidri un precīzi formulēt savu viedokli, argumentēt, secināt. Spēj izvērsti raksturot un salīdzināt konkrētas un abstraktas parādības. Spēj skaidri paust attieksmi un emocijas.
- ◆ Spēj atbilstoši situācijai un sociālajai lomai formulēt precīzus un viegli uztveramus jautājumus.
- ◆ Plašs vārdu krājums, nezināmus vārdus spēj ātri aizstāt ar citiem.

C 2 – augstākā līmeņa otrā pakāpe

LASĪTPRASME

- ◆ Spēj saprast un izvērtēt visu veidu tekstus, ieskaitot abstraktus, strukturāli vai lingvistiski sarežģītus tekstus, tai skaitā literāros tekstus.
- ◆ Lasītajā tekstā spēj saskatīt zemtekstus, līdzības un asociācijas. Tikai dažu retāk lietotu izteicienu vai frazeoloģismu izpratne var sagādāt grūtības.
- ◆ Iegūto informāciju spēj izmantot dažādiem mērķiem.
- ◆ Lasītā teksta sapratne līdzinās dzimtās valodas lietotāja sapratnei.

KLAUSĪŠANĀS PRASME

- ◆ Spēj bez grūtībām uztvert un pilnībā saprast jebkura veida tekstu, arī strukturāli sarežģītu un ātrā tempā runātu tekstu.
- ◆ Spēj uztvert un saprast runāto arī tad, ja tekstā ir lietoti sarunvalodas vārdi, dialektismi un nepazīstama terminoloģija.
- ◆ Spēj dzirdētajā uztvert netieši paustu domu, runātāju attieksmi, emocionālo stāvokli, atšķirt runas stilus.

RAKSTĪTPRASME

- ◆ Prot uzrakstīt dažāda veida tekstus atšķirīgiem saziņas mērķiem.
- ◆ Prot raksturot, salīdzināt, argumentēt un paust savas izjūtas – arī par sarežģītiem un maz pazīstamiem tematiem un situācijām.
- ◆ Spēj mērķtiecīgi un precīzi pierakstīt informāciju no dažādiem informācijas avotiem.
- ◆ Prot uzrakstīt loģisku, motivētu, labi strukturētu tekstu, izmantojot dažādas uzbūves teikumus.
- ◆ Vārdu krājums nodrošina veiksmīgu, situācijai atbilstīgu rakstveida komunikāciju. Rakstot spēj izmantot dažādus leksikas slāņus un vārddarināšanas paņēmienus.
- ◆ Rakstot ievēro pareizrakstības un interpunkcijas likumus.

RUNĀTPRASME

- ◆ Spēj brīvi sarunāties par dažādiem tematiem atbilstīgi situācijai, raiti atbildot arī uz sarežģītiem jautājumiem par abstraktām un nepazīstamām tēmām.
- ◆ Spēj pārliecinoši un skaidri izklāstīt savu domu, argumentēt, salīdzināt. Spēj izvērsti raksturot gan konkrētas, gan abstraktas parādības. Spēj veidot labi strukturētu un viegli uztveramu runu.
- ◆ Spēj patstāvīgi un plānveidīgi vadīt dialogu vai diskusiju. Spēj formulēt izvērstus, precīzus un situācijai adekvātus jautājumus.
- ◆ Vārdu krājums ir plašs, precīzi spēj lietot arī idiomātiskus izteicienus un sarunvalodas vārdus, spēj izteikt smalkas nozīmes nianšes.

* Saskaņā ar šādiem latviešu valodā publicētajiem valodu dokumentiem:

- „Eiropas kopīgās pamatnostādnes valodu apguvei: mācīšanās, mācīšana, vērtēšana.” R., 2006.
- „Eiropas Valodu portfelis pieaugušajiem.” R., 2006.